

60 év – 60 hangszer

Birinyi József, „Kétszer 60”

**A hangverseny műsora eddigi gazdag életútjáról,
sikereiről és nem utolsósorban, hangszereiről szolt**

*„Mostan kedvem kerekedik,
Elmém azon töprenkedik,
Hogy, ím, dalra kéne kelni,
Ideje volna énekelni.”*

(E. Lönrot, Kalevala, Vikár B. fordítása)

2017 január 25-én a műsort a gyönyörű Duna Palota zsúfolásig telt dísztermében láthatta a közönség. Sokan és sokszor hallottunk már a *Birinyi Gyűjteményről*, de a bemutatások alkalmával mindig kap a néző, hallgató valami újat, valami érdekeset. A hangszerekkel való ismerkedés közben megelégnül a nézőtér, s észre sem vesszük, az előadás interaktívvá válik.

Most sem volt ez másként. Egy kisfilmmel kezdődött az est, amelyből kiderült, (aki még nem tudta volna), hogy a családi környezet járult hozzá József zenei indíttatásához, miként András bátyja hangszerkészítő remekléséhez is. Birinyi sikeresen ötvözte a filmrendezői, zenei és néprajzi mivoltát, a szórakoztató, a jó értelemben vett, népnevelői szándékkal megjelenítve.

Képet kaptunk arról, hogy édesapjuk, a családi zenélésekkel, a hangszerkészítéssel, egy életre szóló élményt nyújtott fiainak, és ők máig folytatják a szülői házból hozott ismereteket. Az általuk létrehozott zeneszámok Magyarországon és külföldön elterjedtek, az óvodáktól a zeneiskolákig, szakköröktől a hivatásos zenészekig egyaránt.

Birinyi József, szisztematikusan, tudományos igénnyel kezdte gyűjteni Közép-Európa népi hangszereit. A restaurálást és a karbantartást, annak idején édesapjával együtt *Bátyja* végezte, aki teszi ezt ma is. Így gazdagítják Európa legnagyobb, legteljesebb, szakmai igényességgel feldolgozott, hangszergyűjteményét, amely már 1.313 darabból áll. Persze, ez sem biztos, hiszen – hála Istennek – ez a szép magángyűjtemény napról, napra növekszik. Híressé vált messze földön, így pl. 2008-ban 110 hangszerrel gyarapodott egyszerre a repertoár Münchenből, Konc Makk Erzsébet ajándékaaként, aki férje hagyatékát, csak a Birinyi testvéreknél látta szakmai megbecsülésben és biztonságban. A hangszergyűjtemény számos települést, országot, sőt, több földrészt bejárt már, ismeretet és örömet nyújtva a látogatóknak.

De térjünk vissza az esthez, amelyben Birinyi József 60 éves életútját láthattuk, majd a kisfilm után a hangszerek részletes bemutatása, megszólaltatása és az ünnepelt, szellemes poénnal teli kiegészítése következett. Így találkozhattunk néhány *idiofon* eszközzel (ahol a hangszertest a hangforrás): brúgó, kanál, kereplők stb., *membrafonos* (rezgő hártya a hangforrás), dobok, köcsögduda, pipi, zümmögő stb. Többféle *kordofon* hangszert láttunk, hallottunk, (rezgő húr a hangforrás), hegedű, citera, koboz, tekerőlant stb. Nagy sikere volt az *aerofon* hangszereknek (rezgő levegő a hangforrás), zúgattyú, nádsíp, pánsíp, kaval, tilinka flóta stb. Érdekes volt az *elektrofon* instrumentumok közül (elektromos hangforrások), a dudaszintetizátor, amelyet az oktatásban lehet remekül hasznosítani. Nem számoltuk, de a 60 hangszerrel megszólalt 60 dallam, amely időnként, a jelenlévők önfeledt énekével párosult.

Persze, mindenkinek a fejében megfordult a gondolat, hol lesz ennek az egyedülálló gyűjteménynek állandó, méltó helye, ahol – mint közkinccset –, mindenki, bármikor láthatja?

Az est nagy sikerét a vastapsok bizonyították. A 60 éves népzenekutató, tudós, zenész stb. ezt kapta a szép születésnapra, de igazi ajándékozásban a közönség részesült. A sokféle ismeretszerzés mellett, énekelhette, füttyülhette, ritmizálhatta gyermek- ifjú és felnőtt, kora kedves dalait, felidézve a múltból, ami szép, ami kedves volt a számára, ezzel megszépíthette a jelen pillanatait, elfelejtve a hétköznapi nehézségeit.

Birinyi József köszönetet mondott mindazoknak, akik az elmúlt évtizedek alatt segítettek, hozzájárultak ahhoz, hogy mindaz megvalósuljon, amit fiatalon eltervezett, és azoknak, akik a mai estének létrehozásában fáradoztak, vagy hozzájárultak anyagi megvalósulásához. (A különleges magyar gyümölcsborok is növelték a nap sikerét, belesimulva értékeink ismertetésébe.)

Gratulálunk a gazdag, munkás 60 évhez, kívánjuk, hogy egészségben, hasonló

sikerekben teljen élete, mindannyiunk öröme.

Köszönet a szép estéért, a különleges, maradandó élményekért.

Dr. Gerzanics Magdolna

Sebestyén Márta a Zeneakadémián

2017 Kodály év! A zenét tisztelő, szerető emberek ünnepelnek.

Sebestyén Márta és zenész társai a Zeneakadémián emlékeztek a szerzőre. Tették ezt úgy, hogy a magyar gyökerekből kiindulva kalandoztak egészen az antik Odüsszeuszig. Ellentétben a görög monda alakjával nem bolyongtak, hanem *Sebestyén Márta* logikusan felépített szerkesztése alapján *Sebő Ferenc* segítségével nagyon is tudatosan vezették a hallgatóságot.